

Úhel pohledu

Komunitní akademie
2024

Co se dozvíte

- Jak úhel pohledu rozhoduje o (ne)činnosti
- Jaké to je koukat na člověka skrze jeho dary
- Jak pracovat s vnitřními stereotypy

Příběh o zmaru a příležitosti

V malém městečku žili dva sousedé, kteří se na svět dívali rozdílným pohledem. Na jedné straně ulice bydlel pan Křivý, muž s pesimistickým pohledem na život. Na druhé straně ulice žil pan Sýkora, optimista, který ve všem viděl potenciál.

Jednoho rána se obyvatelé městečka probudili a zjistili, že jejich stará obecní zahrada je zničená. Noční bouře vyvrátila stromy, rozlámala lavičky a poničila květinové záhony. Místo, které bylo do toho dne oázou klidu, se nyní změnilo v hromadu trosk.

Pan Křivý stál před oknem svého domu, prohlížel si spoušť a vrtěl hlavou. „Tohle je katastrofa,“ zamumlal si pod vousy. „Zahrada je zničená. Město už nikdy nebude takové jako dřív. Všechna ta práce, všechno to úsilí... všechno je pryč. A kdo to teď opraví? Nikdo. Budeme žít mezi těmito ruinami navždy.“ Poté si sedl do křesla, pustil televizi a doufal, že přijde na lepší myšlenky.

Zatímco pan Křivý lamentoval, pan Sýkora stál před svým domem a díval se na stejnou zahradu. Navzdory prvotní lítosti a smutku se mu už v hlavě začal rodit plán na renovaci a spatřil ve zkáze příležitost. Svolal krizovou schůzi místního Okrašlovacího spolku a představil jim svoji vizi: „Můžeme zahradu přetvořit, udělat ji ještě krásnější než byla předtím. Můžeme zapojit celé město, udělat z toho společný projekt. Děti mohou zasadit nové stromy, starší lidé mohou pomoci s výsadbou květin. A když se zapojí obec, můžeme vytvořit nové lavičky, možná dokonce i dětské hřiště.“ Jeho víra a nadšení strhla i ostatní. Hned během této schůze si lidé začali rozdělovat úkoly a v následujících dnech se pustili do akce. Na cestě je čekalo spoustu překážek, ale na konci se městečko mohlo pyšnit novou zahradou, která byla ještě

něčím víc než jen oázou klidu. Svůj prostor zde totiž dostali i rodiče s dětmi a nezapomnělo se ani na teenagery, kteří si společnými silami vytvořili tajemné zákoutí, kde se mohli scházet po škole.

Jak vidíme z našeho příběhu, na každou situaci lze nahlížet buď pesimisticky, nebo optimisticky, přičemž zvolený pohled významně ovlivňuje výsledek a chování jednotlivců či komunit.

Pesimistický úhel pohledu se zaměřuje na problém a vnímá situace skrze nedostatky, potřeby a bezmoc. Lidé se zde cítí jako klienti nebo pasivní příjemci a očekávají pomoc zvenčí.

Naproti tomu optimistický úhel pohledu hledá v každé situaci příležitosti, zdůrazňuje kapacity, zdroje a silné stránky jednotlivců či komunit. Lidé jsou zde vnímáni jako spolutvůrci svého osudu, schopní čerpat pomoc zevnitř. Tento přístup podporuje aktivní zapojení a řešení problémů zespoda nahoru, čímž se zvyšuje pocit zodpovědnosti a vlastní síly.

Optimistický úhel pohledu

Optimistický úhel pohledu při budování dobrých sousedství znamená zaměřit se na to, co je v komunitě dobré a co funguje, namísto poukazování na problémy a nedostatky. Tento přístup předpokládá, že každá komunita má své silné stránky a zdroje, které lze využít k dosažení pozitivních změn. Optimismus povzbuzuje členy a členky komunity k tomu, aby věřili v možnost zlepšení a byli motivováni aktivně se podílet na rozvoji svého okolí. Takový přístup vede ke zvýšení angažovanosti a posiluje pocit hrdosti a sounáležitosti.

Příležitosti: Příležitosti jsou klíčové v rozvoji dobrých sousedství, protože zaměření na příležitosti znamená vidět potenciál pro růst a zlepšení v každé situaci. Místo soustředění se na problémy a nedostatky, komunitní rozvoj založený na potenciálu identifikuje možnosti, jak využít to, co komunita již má, k dosažení lepších výsledků. Tento přístup pomáhá inspirovat k inovativnímu myšlení a hledání nových cest, jak dosáhnout společných cílů.

Kapacity, zdroje a silné stránky: Tento koncept se zaměřuje na to, co v komunitě v sousedství již existuje a nemusí se to tam dovážet zvenčí – ať už jde o dovednosti jednotlivců, materiální zdroje, historické a kulturní dědictví, nebo existující sociální vazby. Vědomí těchto kapacit umožňuje komunitě, aby je efektivně využila pro dosažení svých cílů. Rozpoznání a mapování těchto zdrojů je klíčové pro rozvoj, který je nejenom udržitelný, ale také autentický.

Hojnost: Hojnost v tomto kontextu znamená vnímat svět a sousedství jako místo plné možností a zdrojů. Tento koncept se odvrací od mentality nedostatku a zaměřuje se na to, co je k dispozici. Komunitní rozvoj založený na potenciálu povzbuzuje členy komunity, aby si uvědomili, že mají dostatek prostředků k dosažení svých cílů, pokud se spojí a využijí své společné zdroje efektivně. Tím se podporuje sdílení a spolupráce namísto soutěžení.

Vědomí vlastního potenciálu: Vědomí vlastního potenciálu se týká schopnosti jednotlivců a komunit rozpoznat a uvědomit si své možnosti a sílu ovlivnit vlastní budoucnost. Tento koncept podporuje myšlenku, že každý člověk a každé sousedství má v sobě potenciál k růstu a rozvoji, který lze uvolnit prostřednictvím vzdělávání, spolupráce a aktivního zapojení. Když si lidé uvědomí svůj potenciál, stávají se motivovanějšími k tomu, aby jednali a přispívali k pozitivním změnám ve svém okolí.

Sebe(důvěra): Sebe(důvěra) je nezbytná pro úspěšný komunitní rozvoj, protože posiluje jednotlivce a komunity v jejich přesvědčení, že jsou schopni dosáhnout svých cílů. Tato důvěra je budována prostřednictvím malých vítězství, které posilují víru ve schopnosti sousedství zvládat výzvy a překonávat překážky. Sebe(důvěra) také podporuje aktivní účast a vůdčí role v komunitních projektech, což dále zvyšuje odolnost a samostatnost komunity.

Pomoc zevnitř aneb zespoda nahoru: Pomoc zevnitř odkazuje na myšlenku, že skutečné a udržitelné změny mohou přijít pouze tehdy, když jsou iniciovány a vedeny samotnými členy a členkami komunity. Tento přístup podporuje sousedství v tom, aby se spoléhalo na své vlastní zdroje a kapacity, místo toho, aby čekalo na vnější zásahy nebo pomoc. Pomoc zevnitř posiluje pocit vlastní odpovědnosti a kontroly nad budoucností komunity, což vede k hlubší angažovanosti a dlouhodobějším výsledkům. Přístup „zespoda nahoru“ v komunitním rozvoji zdůrazňuje důležitost zapojení běžných členů a členek komunity do procesu rozhodování a plánování. Namísto toho, aby změny byly iniciovány shora vládními nebo jinými institucemi, se tento přístup zaměřuje na mobilizaci místních zdrojů, dovedností a iniciativ. Tím se zajišťuje, že projekty a změny jsou relevantní, přizpůsobené místním potřebám. A poté mají větší šanci na úspěch, protože jsou podporovány těmi, kteří jsou jimi přímo ovlivněni.

Spolutvůrci: V rámci komunitního rozvoje jsou členové komunity považováni za spolutvůrce, nikoli za pouhé příjemce pomoci nebo služeb. Tento koncept podporuje aktivní zapojení všech obyvatel a obyvatelek sousedství do tvorby, plánování a realizace projektů. Když jsou lidé vnímáni jako spolutvůrci, mají větší pocit vlastnictví nad projekty, což zvyšuje jejich odpovědnost a motivaci k úspěchu těchto iniciativ. Tento přístup rovněž podporuje kreativitu a inovace, protože přináší různé perspektivy a nápady.

TAKY JSTE UŽ NĚKDY SLYŠELI?!

No jooo, u vás v Praze / No jooo u vás na vesnici...

u vás to bude jiné, ale to neznamená, že to nemůže fungovat, když přidáte tohle a uberete tamto a přizpůsobíte to lokálnímu kontextu.

To jsme už zkoušeli a zjistili jsme, že...

je důležité vycházet z žité reality, ale také se nesmí zapomínat na to, že věci se mění. Přejde nové zastupitelstvo a hned můžou být věci jinak. Zároveň je skvělé pracovat s neúspěchem či chybou jako prvkem pro posílení stávajících znalostí a dovedností.

O tom jsem slyšel, ale tady u nás...

nové přístupy občas vyvolávají obavy. Nebojte se zkoušet nové věci a přizpůsobovat je vašemu lokálnímu kontextu. Dobré je také inovace dávkovat, aby to nebyl moc velký šok.

Jasně, ale tohle tady nemůže fungovat...

vždy existují pochyby, jestli něco bude fungovat nebo zda se to bude líbit všem. Je to ale také příležitost se o tom společně bavit, protože to nám může pomoci najít lepší řešení.

I pesimisté jsou důležití!

I když se pesimistický pohled může zdát na první pohled jako překážka pro budování dobrých sousedství, tak i on má svůj význam a je skvělé mít v týmu nebo okolí někoho, kdo pomáhá usadit věci nohama na zem. Optimistický úhel pohledu při budování dobrých sousedství znamená zaměřit se na to, co je v komunitě dobré a co funguje, namísto poukazování na problémy a nedostatky.

Identifikace rizik a potenciálních problémů: Negativní pohled umožňuje komunitním lídrům a členům komunity lépe identifikovat rizika a potenciální problémy, které mohou ohrozit úspěch projektů. Tento pohled pomáhá včas odhalit slabiny a nedostatky, což může vést k přijetí preventivních opatření a lepšímu plánování.

Realistické očekávání: Přehnaný optimismus může někdy vést k nadměrným očekáváním, která jsou těžko splnitelná a nereálná. Pesimistický pohled připomíná, že změny často vyžadují čas a úsilí, což může posílit trpělivost a odhodlání.

Opatrnost při rozhodování: Pesimistický přístup podporuje opatrnost a pečlivější zvážení možných důsledků rozhodnutí. Tímto způsobem se komunity mohou vyhnout unáhleným nebo nepřipraveným rozhodnutím, která by mohla mít negativní dopad na sousedství.

Motivace k důkladné přípravě: Pokud si členové komunity uvědomují možné problémy a výzvy, mohou být více motivováni k důkladné přípravě a plánování. Pesimismus může vést k tomu, že se budou věnovat detailnímu průzkumu, shromažďování informací a vytváření záložních plánů, což může zvýšit pravděpodobnost úspěchu.

Zvýšená odolnost: Komunity, které jsou si vědomy možných obtíží a přistupují k nim pesimisticky, mohou být lépe připraveny na překážky, když nastanou. Tento přístup může zvýšit odolnost sousedství, protože jeho členové a členky budou mentálně připraveni na zvládnutí neúspěchů a výzev.

Vytváření vyváženého týmu: Pesimistický pohled může také doplnit optimistický přístup ostatních členů iniciativ, čímž se vytváří vyvážený tým. Kombinace optimistických a pesimistických perspektiv může vést k lepšímu rozhodování, protože zahrnuje jak pozitivní, tak negativní aspekty.

Zatímco optimismus je často motorem pokroku, pesimismus může sloužit jako důležitý nástroj pro zajištění stability, realistického pohledu a připravenosti komunity na výzvy, což může vést k dlouhodobějšímu a udržitelnějšímu rozvoji.

Stereotypy a dary

Marie a Svitlana se do České republiky přestěhovaly po vypuknutí války v roce 2022. Jako mnoho jiných lidí čelily předsudkům a stereotypům, které jim komplikovaly život v nové zemi. Lidé je často viděli pouze jako uprchlice, které potřebují neustálou pomoc, neumějí česky a jsou tím pádem méněcenné a nemají pro společnost sebemenší přínos. Nicméně, jejich příběh je krásným příkladem toho, jaké to je, když se zaměříte na potenciál místo nedostatků. Obě dostaly šanci pracovat pro neziskovou organizaci InBáze a během chvilky se staly přínosnými členkami týmu.

Marie byla před válkou účetní a měla skvělé administrativní dovednosti. Po příjezdu do Česka se rozhodla najít práci, která by odpovídala jejím schopnostem. Ačkoliv téměř neuměla česky, tak nakonec díky důvěře získala pozici administrativní pracovnice. Tam rychle ukázala, že jazyková bariéra není překážkou. Marie byla schopna zadávat data do Excelu, připravovat smlouvy, kontrolovat výkazy práce zaměstnanců a vypomáhat ve finančním oddělení. Její schopnost rychle se učit a adaptovat se na nové prostředí překvapila mnoho jejích kolegů.

Svitlana zase byla vždy společenská a měla silné komunikační schopnosti. V InBázi získala uplatnění jako komunitní pracovnice a koordinátorka komunitních aktivit. Ačkoliv její čeština nebyla perfektní, zvládala svou práci bezchybně. Svitlana organizovala různé komunitní akce, pomáhala nově příchozím Ukrajincům a Ukrajinkám s integrací do české společnosti. Její kolegové se na ni spoléhali nejen pro její organizační schopnosti a zodpovědnost, ale i pro její empatii a ochotu pomoci.

Přestože se Marie a Svitlana setkávaly se stereotypy, jejich práce a přístup tyto předsudky vyvrátily. Ukázaly, že i bez dokonalé znalosti češtiny mohou být plnohodnotnými a cennými členkami týmu. Staly se inspirací nejen pro své kolegy a kolegyně, ale i pro ostatní uprchlíky a uprchlice, kteří se snaží najít své místo v nové zemi. Jejich příběh je důkazem toho, že předsudky a stereotypy jsou jen povrchními bariérami, které mohou být překonány odhodláním, tvrdou prací a vírou v sebe sama. A důvěrou, kterou v ně vloží jiné lidé.

Dary představují jedinečné schopnosti, talenty a zdroje, které jednotlivci mají a jsou ochotni sdílet s ostatními. V teoretickém rámci komunitního rozvoje založeného na zdrojích (ABCD – Asset-Based Community Development) jsou dary považovány za základní prvky, které mohou být mobilizovány pro individuální a kolektivní prospěch. Každý člověk je obdařen nějakým darem, ale mnohdy si sám tento dar neuvědomuje, nepovažuje ho za důležitý nebo se obává ho sdílet s ostatními s ohledem na to, co by si lidé pomysleli. Pomáhejte lidem jejich dary objevovat a probouzet k životu!

Stereotypy jsou zjednodušené a často negativní představy o určitých skupinách lidí, které vedou k předsudkům a diskriminaci. Tento pohled je běžný, když jsou lidé redukováni na jednu jedinou vlastnost (např. „kriminálnice nebo bezdomovec“) a jejich komplexní identita a schopnosti jsou ignorovány. Stereotypy mohou vést k marginalizaci a k omezení příležitostí pro jednotlivce. Avšak když jsou tyto stereotypy zpochybněny, tak dochází k odhalení jejich skutečných schopností, což vede k pozitivní změně ve vnímání nejen jich samotných, ale také celé komunity.

Zaměření na dary x stereotypy

Příběh o Marii a Svitlaně ukazuje, jak důležité je, aby komunity a organizace aktivně vyhledávaly a uznávaly dary, kterými jednotlivci disponují. Když se místo na nedostatky zaměříme na silné stránky a potenciál jednotlivců, můžeme překonat stereotypy a vytvořit inkluzivní prostředí, kde se každý cítí být hodnotným členem společnosti. Tento přístup má nejen pozitivní dopad na jednotlivce, jako jsou například Marie a Svitlana, ale také na širší společnost, která těží z diversity, kterou nově příchozí přinášejí. Rozpoznání a využití darů jednotlivců vede k větší sociální soudržnosti, posílení komunit a dlouhodobě udržitelnému rozvoji.

Pohled skrz dary

Individualita a jedinečnost: Když se díváme na člověka a jeho dary, vnímáme ho jako jedinečnou bytost s konkrétními schopnostmi, talenty a potenciálem. Tento přístup zdůrazňuje individualitu a uznává, že každý má něco cenného, co může nabídnout. Pokud na Marii a Svitlanu nahlížíme skrze jejich dary, vidíme jejich administrativní dovednosti a komunikační schopnosti jako hodnotné příspěvky do společnosti.

Posilování a podpora: Tento přístup povzbuzuje jednotlivce, aby své dary rozvíjeli a sdíleli s ostatními. Komunita nebo organizace, která se zaměřuje na dary, aktivně vytváří prostředí, kde mohou lidé přispívat a růst. Marie dostala příležitost pracovat jako administrativní pracovnice, což jí umožnilo rozvíjet své dovednosti a přispívat k fungování organizace.

Pozitivní dopad na sebevědomí a zapojení: Když jsou lidé uznáváni za své dary, jejich sebevědomí roste a cítí se motivováni aktivně se podílet na komunitním životě. To vede k větší angažovanosti a spokojenosti. Svitlana, uznaná za své komunikační schopnosti, se stala důležitou součástí týmu a posílila svoji roli v komunitě, kde nyní hraje důležitý propojovací prvek mezi majoritou a ukrajinskou komunitou.

Budování inkluzivní a silné komunity: Zaměření na dary podporuje rozmanitost a inkluzi, protože každému je dána příležitost přispět podle svých schopností. To vede k posílení sociální soudržnosti a vytvoření podporujícího prostředí. V organizaci, která oceňuje dary, Marie a Svitlana nejenže našly své místo, ale také přispěly k rozvoji celého týmu.

Pohled skrz stereotypy

Zjednodušené vnímání: Dívání se na lidi skrze stereotypy omezuje a zjednodušuje jejich identitu. Tento přístup ignoruje jejich jedinečnost a přínos, čímž je často vnímáme negativně nebo je podhodnocujeme. Marie a Svitlana jsou vnímány jen jako uprchlice, které neumí česky a potřebují pomoc, což zastiňuje jejich skutečné schopnosti.

Marginalizace a omezení příležitostí: Stereotypní pohled často vede k marginalizaci, kdy jsou lidé přehlíženi nebo vylučováni z příležitostí, které by jinak mohli využít. Tento přístup vytváří překážky pro osobní a profesní růst. Kvůli stereotypům by Marie a Svitlana mohly mít problém získat zaměstnání odpovídající jejich schopnostem, protože by jim nebyla dána šance.

Negativní dopad na sebevědomí a motivaci: Když jsou lidé neustále vnímáni skrze stereotypy, jejich sebevědomí může klesat. Cítí se neuznávaní a demotivovaní, což může vést k nižší angažovanosti a pocitu odcizení. Pokud by byly Marie a Svitlana vnímány jen jako osoby s nedostatečnou znalostí jazyka, mohly by ztratit motivaci k tomu, aby se snažily uplatnit své dovednosti.

Rozdělení a oslabení komunity: Stereotypy vedou k rozdělení a vytvářejí bariéry mezi jednotlivci nebo skupinami. Tím se snižuje sociální soudržnost a komunita ztrácí potenciál, který by mohl vzniknout vzájemnou spoluprací. Komunita, která vnímá uprchlíky skrze stereotypy, přichází o příležitost využít jejich dary a tím posílit své řady.

Jak pracovat s vlastními stereotypy

Stereotypy jsou v nás často hluboce zakořeněny a mohou se projevovat, aniž bychom si to uvědomovali. Práce s nimi však není nemožná – vyžaduje vědomé úsilí a odvahu. Uvědomění si vlastních předsudků je prvním krokem k jejich překonání. Když s nimi začneme vědomě pracovat, můžeme se rozhodnout překračovat svou komfortní zónu a záměrně vyhledávat kontakty s lidmi, kteří jsou pro nás zdánlivě odlišní nebo s nimiž nesdílíme stejné hodnoty – pro někoho to mohou být muslimové, pro někoho voliči pravice, pro někoho bohatí novousedlíci a pro jiného zase zpátečníčtí starousedlíci (samo o sobě pěkný příklad stereotypu, že?).

Jedním z přístupů je aktivně zvát na akce lidi, kteří mohou zpochybnit naše stereotypy. Můžete také spolupracovat s těmi, kteří mají schopnost vidět dary a potenciál druhých a již navázali vztahy s různými skupinami. Výsledkem může být například dětský den, kde se setkají děti z různých prostředí – vaše vlastní děti, romské děti z místního nízkoprahového centra a mladí kluci, kteří se v komunitě léčí ze závislosti pod vedením svého patrona. Každá skupinka do něj vnese něco jiného, nového a výsledkem může být kromě příjemně stráveného dne i prolomení ledů či další spolupráce. Pakliže se taková akce za přispění všech aktérů vydaří, tak může dlouhodobě přispět k lepším a otevřenějším vztahům v rámci sousedství.

Tipy jak přistupovat k zapojování lidí mimo vaši aktivní bublinu

Jestliže chcete pracovat s komunitou jako celkem, tak dříve či později přijde chvíle, kdy narazíte na lidi, kteří jsou pasivní, nedůvěřiví, mají jinak nastavené priority či hodnoty. To ale neznamena, že by nebyli obdařeni dary a že by nemohli být přínosem pro své sousedství a naopak – komunita by mohla dát na oplátku něco jim. Vy se můžete snažit skořápku nedůvěry probourávat a po malých krůčcích je aktivizovat. Ne vždy se vám to podaří, ale ve chvíli, kdy ano, tak to stojí za to! Základem je v tomto případě trpělivost a odhodlání.

Budujte důvěru

Respektujte pocity lidí: Uvědomte si, že pokud jsou lidé pasivní nebo mají negativní postoje, může to být výsledkem minulých zkušeností nebo nedůvěry. Důvěra se buduje postupně, skrze malé kroky a upřímnou komunikaci.

Buďte přístupní a transparentní: Sdílejte s komunitou informace a rozhodnutí jasně a otevřeně. To může pomoci lidem cítit se více zapojení a posílit jejich důvěru ve vás jako lídra.

Aktivně naslouchajte

Zjistěte příčiny pasivity: Zeptejte se, proč jsou lidé pasivní. Možná je problém v tom, že se necítí být vyslyšeni, nebo nevidí smysl ve změnách, které se navrhuji.

Naslouchajte obavám a frustracím: Pokud je komunikace s některými lidmi nepříjemná, je důležité dát jim možnost vyjádřit své pocity. I když jsou jejich názory kritické, poskytnete jim prostor k vyjádření a ukážete, že respektujete jejich názor.

Postupně zapojujte

Začněte malými kroky: Zkuste začít s menšími, konkrétními projekty nebo aktivitami, které nevyžadují příliš velký závazek. Lidé mohou mít strach z velkých změn, ale malá vítězství mohou postupně probouzet jejich zájem a zapojení.

Vyvolejte pocit sounáležitosti: Nabídněte lidem různé způsoby, jak se zapojit. Někdo může být více ochoten pomoci prakticky, jiný naopak může preferovat zapojení do rozhodovacích procesů.

Identifikujte klíčové osoby

Pracujte s vlivnými členy komunity: V každé komunitě existují lidé, kteří mají přirozený vliv na ostatní, i když nejsou formálními vůdci. Pokud je získáte na svou stranu, mohou vám pomoci motivovat ostatní.

Vytvořte neformální síť podpory: Místo toho, abyste se soustředili na celou komunitu, začněte s menší skupinou aktivních lidí a postupně zapojujte další. Efekt může být jako sněhové koule, kdy aktivita jednoho inspiruje druhé.

Překonávejte nepříjemné situace

Buďte empatičtí, ale pevní: Pokud je s některými lidmi obtížné jednat, je důležité projevovat empatii, ale zároveň zůstat pevný v tom, co je pro komunitu důležité. Snažte se rozpoznat, kdy je třeba naslouchat, a kdy je třeba řídit diskusi k řešení problémů.

Předcházejte konfliktům: Pokud cítíte, že může dojít ke konfliktu, snažte se věnovat se jejich prevenci. Můžete organizovat moderované diskuse, kde mají všechny strany prostor vyjádřit své názory v respektovaném prostředí.

Motivujte a uznávejte

Oceňujte malé úspěchy: I malé zapojení je krokem kupředu. Poděkujte a uznajte přínosy každého, kdo se aktivně zapojuje, a to jak veřejně, tak i osobně.

Ukazujte výsledky: Lidé se často zapojují, když vidí konkrétní výsledek své práce. Ukazujte, jak jejich přínos pomáhá komunitě, a čeho se již podařilo dosáhnout díky spolupráci.

Nabídněte vzdělávání a podporu

Zvyšte dovednosti komunity: Někdy může být pasivita výsledkem nedostatku dovedností nebo znalostí. Nabídněte možnosti vzdělávání, které mohou lidem pomoci cítit se jistější a kompetentnější.

Podpora sebeprezentace: Lidé mohou mít strach vyjádřit svůj názor na veřejnosti. Podporujte je v tom, aby se nebáli otevřeně mluvit a nabídněte jim prostor, kde mohou sdílet své myšlenky bez tlaku.

Úhel pohledu má zásadní vliv na to, jak jednotlivci a celé komunity reagují na výzvy a příležitosti. Příběh dvou sousedů, pana Křivého a pana Sýkory, ukazuje, jak rozdílné postoje mohou vést k naprosto odlišným výsledkům. Zatímco pan Křivý vnímá zničenou zahradu jako neřešitelný problém a zůstává pasivní, pan Sýkora vidí ve stejné situaci příležitost k obnově a zapojení celé komunity. Tento rozdíl v úhlu pohledu ukazuje, že pesimistický přístup často vede k nečinnosti, zatímco optimistický přístup podporuje aktivitu, hledání řešení a využití dostupných zdrojů.

Když se na situace díváme optikou příležitostí, místo abychom se soustředili na problémy, jsme schopni vidět potenciál pro změnu a rozvoj. To platí nejen pro fyzické projekty, jako je obnova zahrady, ale i pro práci s lidmi. Každý člen komunity má své silné stránky, schopnosti a dary, které mohou být prospěšné pro celek, pokud jim dáme příležitost projevit se. Jak ukazuje příběh Marie a Svitlany, dvě ženy, které se po příchodu do Česka setkaly se stereotypy a předsudky, mohou díky důvěře a uznání svých darů překonat vnímání, které je redukuje pouze na jejich slabiny. Díky jejich schopnostem se staly nedílnou součástí komunity a přinesly do ní hodnotu, kterou by jejich okolí jinak přehlíželo.

Práce s vnitřními stereotypy je klíčová, protože předsudky často brání lidem v tom, aby byli plně zapojeni a využili svůj potenciál. Když se na jednotlivce díváme jen skrze jejich slabiny nebo omezení, vytváříme bariéry, které jim brání v osobním růstu i ve prospěchu celé komunity. Naopak zaměření se na dary a silné stránky každého člověka může vést k prolomení těchto bariér a otevřít cestu k hlubšímu propojení a spolupráci.

I přesto, že pesimistický pohled může působit jako brzda, má v komunitním rozvoji své místo. Pomáhá identifikovat rizika, která mohou ohrožit projekty, a přináší důležitou opatrnost a realistická očekávání. V kombinaci s optimismem vytváří vyvážený přístup, který umožňuje nejen růst, ale i dlouhodobou udržitelnost změn.

Když se snažíme zapojit lidi, kteří jsou pasivní, skeptičtí nebo nedůvěřiví, je zásadní budovat důvěru a postupně je motivovat k aktivnímu zapojení. To vyžaduje empatii, trpělivost a schopnost naslouchat jejich obavám a potřebám. Malé kroky, oceňování úspěchů a vytváření prostoru, kde se každý může cítit respektovaný a vyslyšený, jsou klíčem k tomu, aby se i ti nejvíce vzdálení členové komunity cítili zapojení a motivovaní.

Úspěch komunitního rozvoje stojí na schopnosti vidět potenciál v každé situaci a v každém člověku. Když se naučíme překonávat své vlastní stereotypy a soustředit se na dary jednotlivců, posilujeme celou komunitu a vytváříme prostředí, kde se každý může stát aktivním spoluvůrcem svého okolí. Tím se zvyšuje nejen pocit sounáležitosti, ale i dlouhodobá udržitelnost a odolnost celé komunity.

Úhel pohledu

Reflexní otázky

Jaký úhel pohledu u vás převažuje a jak se to projevuje ve vaší práci s komunitou?

Jaké jsou vaše dary?

Jak využíváte své dary při tvorbě komunity?

Úhel pohledu

Reflexní otázky

Jaké stereotypy si v sobě nosíte?

Jaké skupiny obyvatel se vám dlouhodobě nedaří zapojovat?

Co byste mohli udělat proto, abyste je zapojili?